

Činnosť vody – život rieky

Obsah

- Obeh vody v prírode
- Model rieky, vznik doliny
- Ako rieka pracuje
- Vodopády, tiesňavy a kaňony
- Človek a voda

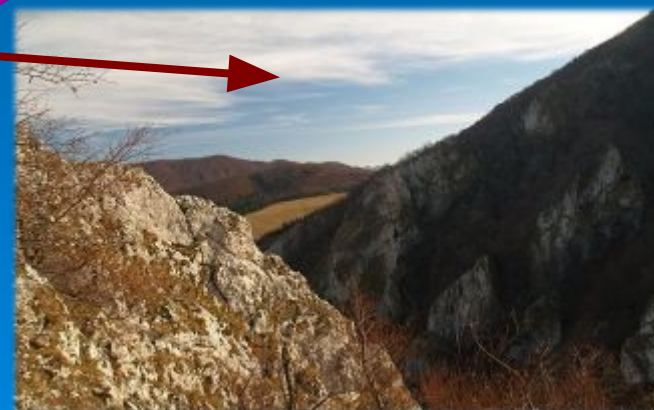
Obeh vody

Voda zo zemského povrchu sa vyparuje, vytvára oblaky, z ktorých padajú zrážky späť na povrch Zeme. Odtiaľ sa voda zasa vyparuje a kolobeh pokračuje znovu.

Vznik rieky a doliny

- Miesto, kde voda vyviera na zemský povrch, nazývame PRAMEŇ.
- Z neho vzniká neskôr rieka, ktorá pri svojom toku krajinou ukladá rozličný materiál a vytvára riečnu dolinu tvaru V.
- Nakoniec sa rieka vlieva do väčšej rieky alebo do mora a toto miesto nazývame ÚSTIE.

Tok rieky krajinou

- **Horný tok**- rieka sa zarezáva do skál a vymieľa dno. Vytvára doliny a skalné stupne s vodopádmi.
- **Stredný tok**- rozrušuje brehy a na 1 stranu nanáša nánosy.
- **Dolný tok**- ukladá piesok a hlinu, z naplaveného materiálu vytvára kužeľ /DELTA /

Vodopády

- Strmá skalná stena, cez ktorú preteká prúd vody
- Kaskáda tvorená viacerými prúdmi vody

Angelov vodopád

- Najvyšší vodopád sveta s výškou až 979 m nachádzajúci sa vo Venezuele v strednej Amerike

Vodopády Iguazú

- Najväčšie vodopády sveta nachádzajúce sa na hranici medzi Brazíliou a Argentínou
- Iguazú= „veľká voda“

Vodopády Slovenska

- Najvyšší – Kmeťov s výškou 80 m
- Najznámejší – Skok v Tatrách
- Kaskáda- Lúčanský vodopád na Liptove

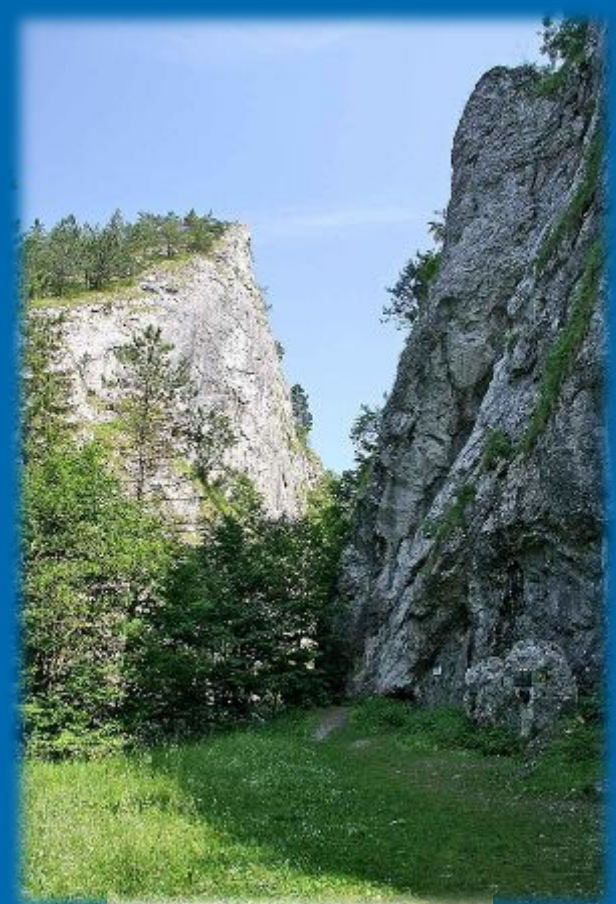

Kaňony a tiesňavy

- ▣ **Úzke údolia so strmými skalnými stenami.**
- ▣ **Kaňony sú širšie ako tiesňavy.**
- ▣ **Najznámejšie: Grand Canyon, Verdon**
- ▣ **Na Slovensku: Manínska tiesňava, Dolné diery**
- ▣ **Vznikli zarezávaním rieky do tvrdých hornín, napr.vápencov**

Grand Canyon

- Najznámejšia roklina sveta s hĺbkou až 1800m
- Preteká ňou rieka Colorado
- Je nár.parkom USA
- Vyhliadková plošina „nebeský chodník“

Voda je užitočná, ale i škodlivá...

- Voda slúži na zavlažovanie, dopravu, výrobu energie, oddych ľudí.
- Spôsobuje však veľké škody pri povodniach a kalamitách – tsunami, ľadovec.

Čo sme sa naučili...

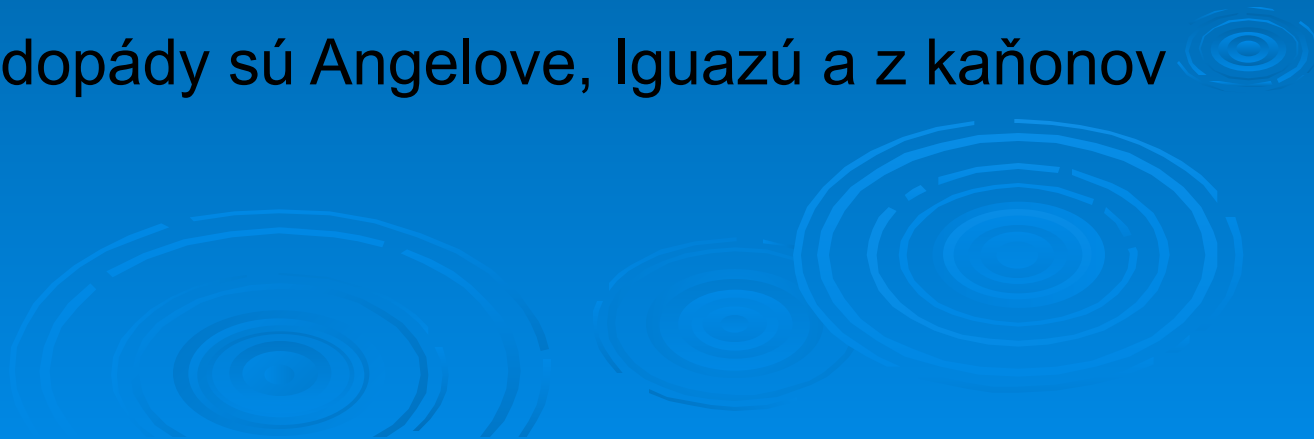
Miesto, kde voda vyviera na zemský povrch, sa nazýva prameň.

Tečúca voda rozrušuje, prenáša, triedi a ukladá kamene, štrk, piesok a hlinu.

Každá rieka má svoju dolinu pripomínajúcu písmeno V. Doliny vzniknuté vo vápencoch nazývame kaňony a tiesňavy.

Aby rieka prekonala v krajine výškový rozdiel vytvára vodopády.

Najznámejšie vodopády sú Angelove, Iguazú a z kaňonov Grand kaňon.

- K vode sa ešte vrátíme....
- Zoznámime sa s ľadovcami a ich činnosťou.

- Ďakujem za pozornosť.

